

Національного музею історії фармації у Львові, Вінницького обласного краєзнавчого музею, Кам'янець-Подільського музейного комплексу, історико-архітектурного комплексу Хотинської фортеці. Така інформація систематично включається в тематику навчального процесу з історії медицини. Особливо слід зазначити можливості НДРС та підсумкових наукових конференцій з історії медицини. Заохочується тематика, пов'язана з місцевістю, з якої прибули на навчання студенти. Яскравою сторінкою є виконання талановитими студентами наочних матеріалів історико-медичного змісту, наприклад, виставки емблем медицини. Це розділ, який фактично не включений в навчальну програму, але викликає у молоді великий інтерес і має яскраву гуманістичну спрямованість, тобто несе виховний зміст.

Студенти і випускники вузу також залучаються до участі в історико-наукових заходах, присвячених пам'яті видатних співвітчизників, наприклад, вшанування лауреата Нобелівської премії ак. З. Ваксмана, уродженця Вінниччини.

Таким чином, сучасний стан викладання історії медицини характеризується патріотичною спрямованістю, формуванням національної і професійної самосвідомості майбутнього лікаря і широким залученням місцевих та регіональних історико-медичних матеріалів.

ПОДГОТОВКА КАДРОВ ПО ИСТОРИИ МЕДИЦИНЫ В УКРАИНЕ

Ю.К. Дупленко

Освоение курса истории медицины в высших медицинских учебных заведениях, безусловно, необходимая база для тех, кто намерен связать свое будущее с преподавательской и исследовательской работой в области истории медицины. В дальнейшем они могут в Украине использовать две квалификационные возможности: разовая защита диссертации в спецсовете медицинского профиля (научная степень в области медицинских наук) и защита диссертации в спецсовете по истории науки и техники (научная степень в области исторических наук). Вторая возможность осуществима в Центре исследований потенциала и истории науки им. Г.М. Доброва НАНУ. К настоящему времени уже накоплен опыт такого рода успешных защит.

Но есть еще одна сторона проблемы подготовки кадров высшей квалификации в области истории медицины. Непременным условием такой подготовки являются библиографические издания по истории медицины. В Украине сложились давние традиции в этом плане. Назовем важнейшие издания. Из последних следует упомянуть библиографию М.П. Павловского в серии АМН Украины «Вчені медицини».

«Біобібліографія» (1999), монографію К.Г. Васильєва історико-біографічного характеру о В.В. Подвысоцком (2003), мемуарне видання «Владимир Вениаминович Фролькис. Учений и Человек» (2002), вийшло під грифом НАН і АМН України і містить біобібліографічний розділ, і біобібліографічний 2-томник «Українські лікарі» (1994 і 1996), складений П. Пундієм і виданий в Чикаго. Саме цей словник-довідник відкриває останній період в розвитку біобібліографічної роботи по історії медицини в Україні.

Найбільш значимим в цьому періоді представляється видання Національної наукової медичної бібліотеки МЗ України в серії «Медична біографістика» трьох випусків «Медицина в Україні» (1997, 2002 і 2005), охоплюють інтервал з кінця XVII до початку XX ст. (ініціатор і організатор видання – директор бібліотеки Р.І. Павленко). В цих випусках (в. 1, додатковий і в. 2) міститься більше 500 персоналій. Біографічними статтями передіє короткий історичний огляд. Текст забезпечений докладним науково-довідковим апаратом, серед елементів якого важливо назвати наступні:

- кожна біографічна стаття закінчується бібліографією основних праць реферуваного особи і посиланнями на джерела в списку використаної літератури;

- існує перелік рукописних наукових праць українських лікарів XVIII – початку XIX ст., структурований по основним медичним спеціальностям;

- наведено список українських учених-медиків, отримавших наукову ступінь в вищих навчальних закладах Європи і Російської імперії, з вказівкою назв навчальних закладів і дисертацій, а також року захисту.

- Існує анотований список авторів пріоритетних наукових напрямків (більше 100 імен).

Слід також згадати Біографічний словник професорів Національного медичного університету (колишнього мед. факультета Київського університету і мед. інституту), витримавший два видання (2-е вид. 2001 г.) і успішно продовжуючий традицію, почату відомим біобібліографічним довідником під редакцією В.С. Іконнікова (1884). Видані були також два словари, підготовлені Музеєм медицини в Києві (директор А.А. Грандо, нині покійний) – «Визначні імена в історії української медицини» (1997) і «Визначні імена у світовій медицині» (2001). Словари містять значно менший, порівняно з виданнями Медичної бібліотеки, обсяг персоналій, що створило в визначенні критеріїв відбору більші труднощі,

которые составителям преодолеть не удалось. Кроме того, научно-вспомогательный аппарат изданий крайне скуден. Оба издания Музея носят популяризаторский, но не научный характер. И, наконец, отдел истории науки и техники Центра им. Г.М. Доброва НАНУ (руководитель Ю.А. Храмов) систематически работает над словарями, включающими как органическую часть биобиблиографию украинских медиков (одно из осуществленных изданий – Кияни: Біографічний словник, 2004).

КРЕДИТНО-МОДУЛЬНАЯ СИСТЕМА НА МЕДИЦИНСКОМ ФАКУЛЬТЕТЕ СУМСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА

В.Э. Маркевич, В.И. Бумейстер

Процессы глобализации в мире с неизбежностью привели к появлению так называемого «Болонского процесса» - процесса создания единого европейского общеобразовательного и научного пространства, единых критериев и стандартов в масштабах Европы, а это в свою очередь требует структурного реформирования национальных систем высшего образования и изменения образовательных программ в высших учебных заведениях отдельных стран.

В 2005 г. Украина присоединилась к Болонскому процессу и в связи с этим с 2005/2006 учебного года на медицинском факультете Сумского государственного университета стал вводиться новый учебный план.

Однако уже на первом этапе возникли трудности в связи с тем, что пока нет единого подхода по введению Болонской системы у Министерства образования и науки Украины, в ведении которого находится Сумской государственный университет, и Министерством здравоохранения Украины в подчинении которого состоят медицинские вузы страны. Учитывая последнее обстоятельство, мы пытались в нашем положении больше отразить требования Министерства здравоохранения.

На сегодняшний день учебный процесс на медицинском факультете Сумского государственного университета происходит по кредитно-модульной системе (1-2 курсы), в основе которой заложены модульные технологии обучения и зачетные кредиты как единицы измерения учебной нагрузки студента, и по модульно-рейтинговой системе (3-5 курсы).

Один год обучения включает 60 кредитов, 6 лет – 360 кредитов. Длительность обучения в течение первых пяти учебных лет – 40 недель, а на 6 году – 35 недель. Недельная аудиторная нагрузка студента включает 27-29 часов.